

Vervolg op de vorige blog over de doopsgezinden in Nijmegen.

In 1651 waren er ongeveer 70 leden, in 1655 al circa 160 leden. Aanvankelijk kwamen zij bijeen in een stal aan de Doddendaal en in de kelder van het huis ‘Het Watervat’ op de hoek van de Grotestraat en de Vleeshouwersstraat. In 1706 werd er een gebouw ingericht als kerk in de Korte Nieuwstraat. (Na 1620 was er een nieuwe vrijzinnige geloofsgemeenschap in Nijmegen bijgekomen: de Remonstranten. Zij konden zich een kerk aan de Arminiusplaats permitteren. Maar door geldgebrek moesten zij die kerk in 1727 verkopen). De Doopsgezinden namen deze kerk over. Inmiddels was het ledental gegroeid tot 300 in 1900. Helaas werd de kerk aan de Arminiusplaats in 1944 door oorlogsgeweld verwoest.

Pas in 1952 kon er een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen worden aan de Waldeck Pymontsingel. Een prachtig gebouw onder architectuur (F.M.Oswald) gebouwd, met boven een grote kerkzaal en in de kelder een bad om volwassenen door onderdompeling te dopen. Niet alleen door de terugloop van het aantal leden, maar ook door de vele trappen die genomen moesten worden, werd besloten deze kerk te verkopen en onderdak bij de Remonstranten aan de professor Regoutstraat te vinden. Om uiteindelijk in 1991 een gemeenschappelijke geloofsgemeenschap te vormen: DoRegemeente Nijmegen e.o. De doeners (doopsgezinden) en de denkers (remonstranten) in één verbond. De duif op de toren geeft duidelijk de spirituele symbolische verbinding weer.

Wat zijn doopsgezinden? (Volgelingen van Menno Simons) Radicale vredesactivisten, vrijzinnig-liberale zinzoekers, bewust volwassen gedoopte christenen.

Wat is typisch doopsgezind: liberaal, vrijdenkend, twijfelaars, vredeskerk, Menno Simons, kneuterig, vermaningen (ernstig toespreken met betrekking tot de kerk en kerkdiensten), samen eten, Amish.

Het credo van de Dopers: Dopen wat mondig is, Spreken dat bondig is. Vrij in't christelijk geloven, daden gaan woorden te boven.

Hun geschiedenis: Begin 16^e eeuw komen actievoerders uit Zwitserland via Duitsland ons land binnen. Zij eisen dat er met de bestaande orde gebroken wordt: bestuurlijk en religieus. De ‘oude wereld’ had afgedaan. Een nieuw “Vrederijk” was ophanden: Gods Koninkrijk (God is het hoogste gezag, gebaseerd op navolging Jezus) een gemeenschap van gelovigen in woord en daad. Weg met de kinderdoop van de bestaande katholieke bevolking! Op 21 januari 1525 vindt de ‘eerste’ volwassen wederdoop plaats. De actievoerders worden vervolgd door de landelijke bestuurders met als gevolg doodstraf! Maar ondergronds gaan de Dopersen door, overtuigd van hun boodschap: Bewuste keuze tussen goed en kwaad, met als doel zich afscheiden van de wereld. Vervolgd tot in Duitsland, Polen, Oekraïne/Rusland, Zuid en Noord Amerika. In de 17^e eeuw krijgen zij bestaansrecht met leefregels: gemeente zonder ‘vlek en rimpel’ (heilig en zuiver), als individu (de doop en levenshouding), als gemeenschap (avondmaal en ban = kerkelijke uitsluiting).

Leefregels nu: Eigen beslissing, gemeenschap, macht delen. Vrij van geweld, Vredeskerk, Geweldloosheid. In het begin van de 20^e eeuw veranderen de Dopersen, de Wederdopers en de Mennonieten in Nederland hun huidige naam in Doopsgezinden.

Hun geloof is wereldwijd verspreid en daar noemen ze zich: Mennonites, Brethren in Christ, Mennonite Brethren, Hutterites afgeleid van hun Moravische voorman Jakob Hutter en Amish afgeleid van hun Zwitserse voorman Jakob Amman. Ontleend aan: “Mondig bondig. Dáárom Doopsgezind”

Enkele bekende Nederlandse Doopsgezinden: Jan Adriaansz. Leeghwater (droogmaker polders), Joost van den Vondel (dichter), Jan van der Heyden (brandspuit), Pieter Teyler van der Hulst (Teyler museum), Aagje Deken (schrijfster), Christiaan Pieter van Eeghen (bankier), Anthony Winkler prins (encyclopedie), Cornelis Lely (Zuiderzeewerken), Jan Romein (Historicus), Bram van der Lek (PSP), Seth Gaaikema (cabaretier), Winnie Sorgdrager (politica D66), Annemarie Jorritsma (politica VVD).

Janneke C. lid DoRekerk, Mei 2026